Grafičko korisničko sučelje Fakultativne folije

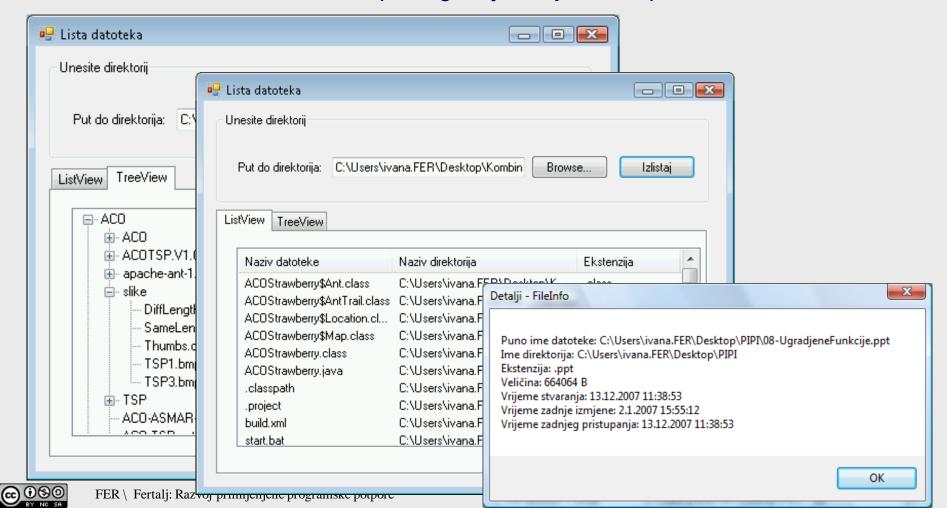
2014/15.04 - dodatak

1

Primjer kontrola TabControl, ListView, TreeView

- - Desni klik na element u ListView detalji o odabranom elementu
 - ListView svojstvo ContextMenuStrip i događaj MouseDown
 - Kontrola contextMenuStrip i događaj detaljiToolStripMenuItem_Click

TabControl

- ☐ *TabControl -* Kontrola s karticama (*tabovima*)
 - Svojstva
 - Alignment poravnanje tabova (Top, Bottom, Left, Right)
 - Appearence izgled tabova (Normal, Buttons, FlatButtons)
 - HotTrack dinamičko isticanje (highlight) taba pri prolasku miša
 - ImageList kolekcija bitmapa za tabove
 - ItemSize veličina tabova
 - Multiline tabovi u više redaka pri sužavanju kontrole
 - SizeMode automatsko podešavanja širine tabova (Normal, Fixed, FilledToRight)
 - TabPages kolekcija tabova
 - TabCount broj tabova
 - SelectedIndex indeks odabranog taba
 - SelectedTab -odabrani tab
 - Događaj
 - SelectedIndexChanged promjena svojstva SelectedIndex
- □ TabPage
 - Svojstva # otprije poznata

ListView

□ Prikaz kolekcije elemenata u mreži

- Svojstva
 - View enum { Details, LargeIcon, List, SmallIcon }
 - SmallImageList, LargeImageList liste slika za SmallIcon i LargeIcon
 - AllowColumnReorder, AutoArrange, GridLines prilagodba prikaza
 - CheckBoxes CheckBox elementi
 - FullRowSelect označava se cijeli redak odabranog elementa
 - Multiselect odabir više elemenata
 - Columns lista zaglavlja stupaca,
 - ColumnHeader razred sa svojstvima: Index, Text, Width
 - Items lista ListViewItem elemenata
 - Svojstva: Count,
 - Postupci: Add, Clear, Insert, Remove
 - CheckedItems, SelectedItems lista označenih, lista odabranih
- Događaji
 - SelectedIndexChanged, StyleChanged, ...
- ☐ *ListViewItem* element
 - Svojstva:
 - Index indeks elementa u listi
 - ImageIndex indeks slike u SmallImageList, odnosno LargeImageList
 - Selected element je označen

TreeView

- □ TreeView stablasta lista čvorova
 - Svojstva
 - CheckBoxes CheckBox
 čvorovi
 - Nodes TreeNodeCollection
 - ShowLines prikaz poveznica između čvorova
 - ShowPlusMinus prikaz znaka za širenje/skupljanje čvora
 - TopNode čvor na vrhu
 - Postupci
 - CollapseAll, ExpandAll –
 širenje i skupljanje prikaza
 - Događaji
 - BeforeSelect, AfterSelect
 - BeforeCollapse, AfterCollapse
 - BeforeExpand, AfterExpand

- Nodes (TreeNodeCollection) -kolekcija čvorova
 - Postupci
 - Add, Remove ...
- ☐ TreeNode čvor
 - Svojstva
 - Text
 - FullPath put do čvora
 - Index indeks čvora
 - Nodes kolekcija djece
 - FirstNode, LastNode djeca
 - NextNode, PrevNode braća
 - IsExpanded, IsSelected
 - Postupci
 - Collapse, Expand širenje i skupljanje prikaza odabranog

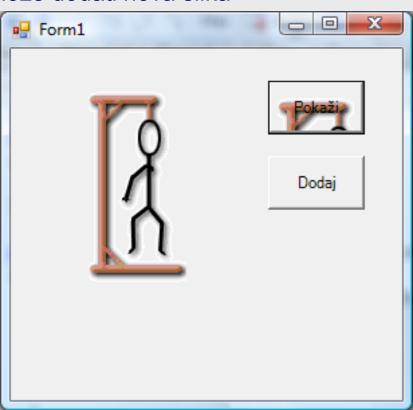
ImageList

- ☐ Razred s listom *Image* objekata
 - Images lista Image objekata
 - Svojstva: Count, Empty svojstva liste
 - Postupci: Add, Clear, Remove rukovanje elementima liste
 - ImageSize veličina bitmape pojedinog Image objekta u listi
 - standardno (16;16), najviše (255;255)
- ☐ Button i neke druge kontrole imaju svojstva
 - ImageList referenca
 - ImageIndex indeks ImageList člana
- □ Definiranje bitmapa u dizajnu:
 - imageList1.Images (Properties ... collection)
- Dodavanje bitmape programski:
 - imageList1.Images.Add(Image.FromFile(openFileDialog1.FileName));

Zadaci za vježbu

- Napraviti formu za prikaz vješala za igru Vješala.
 - Unaprijed pripremljen niz slika prikazati u ImageList
 - Slike su pohranjene u binarnom formatu u Form1.resx
 - Klikom na gumb Prikaži dodaje se sljedeća slika
 - Klikom na gumb Dodaj se može dodati nova slika
 - Primjer:
 - GUI \ Dodatak \ Vjesala

RichTextBox

- □ Jača verzija TextBox-a (mini word procesor)
- □ Svojstva i postupci
 - RichTextBoxStreamType vrsta teksta
 - PlainText, RichText, UnicodePlainText, itd.
 - LoadFile Čitanje dokumenta
 - SaveFile Pisanje dokumenta
 - SelectedText, SelectedRTF označeni tekst
 - SelectionLength duljina označenog teksta
 - SelectionFont Font označenog teksta
 - SelectionColor Boja označenog teksta

ScrollBar

- Klizne trake, pomične trake
- HScrollBar vodoravna klizna traka
- VScrollBar okomita klizna traka
- ☐ Svojstva:
 - Minimum najmanja vrijednost kliznika kontrole
 - Maximum najveća vrijednost kliznika kontrole
 - SmallChange korak vrijednosti za male pomake kliznika ili klik na rub
 - LargeChange vrijednost inkrementa kad korisnik klikne unutar kontrole
 - Value vrijednost kontrole, predstavlja položaj kliznika
- ☐ Primjer: ☐GUI \ Dodatak \ ScrollBars

TrackBar

☐ Tračna traka, "Tračnica"

■ Svojstva:

- Minimum najmanja vrijednost kliznika kontrole
- Maximum najveća vrijednost kliznika kontrole
- SmallChange korak vrijednosti za male pomake kliznika
- LargeChange korak vrijednosti kad korisnik klikne unutar kontrole
- Value vrijednost kontrole, predstavlja položaj kliznika
- TickFrequency broj vrijednosti za koje se postavlja oznaka vrijednosti
- TickStyle položaj oznaka vrijednosti

DomainUpDown

- □ DomainUpDown
 - Svojstva:
 - Items kolekcija objekata s vrijednostima
 - SelectedItem referenca na odabrani objekt
 - Sorted bool oznaka sortiranih vrijednosti
 - Text sadržana vrijednost
 - Događaj SelectedItemChanged

☐ Primjer: ☐GUI \ Dodatak \ DomainUpDown

Događaji pri radu mišem

- Mouse Events (Delegate EventHandler, EventArgs e)
 - MouseEnter značka miša ulazi u područje kontrole
 - MouseHover značka lebdi iznad kontrole
 - MouseLeave značka miša izlazi iz područja kontrole
- ☐ Postupak PointToClient (MousePosition)
 - računa koordinate značke u odnosu na kontrolu, pri čemu
 - MousePosition položaj značke u koordinatama zaslona
- □ Mouse Events (Delegate MouseEventHandler, MouseEventArgs e)
 - MouseDown pritisnut gumb miša u području kontrole
 - MouseMove pomicanje miša unutar područja kontrole
 - MouseUp gumb miša otpušten unutar područja kontrole
 - MouseWheel okrenut kotačić miša
 - MouseEventArgs razred ima svojstva
 - Button pritisnuti gumb miša (left, right, middle or none)
 - Clicks broj klikova The mouse pressed
 - Delta broj koraka okretanja kotačića miša
 - X, Y koordinate događaja, relativno u odnosu na komponentu
- ☐ Primjer: ☐GUI \ Dodatak \ MouseEvents

NumericUpDown

□ NumericUpDown

- Svojstva:
 - UpdownAlign položaj upravljačkih Button kontrola
 - TextAlign poravnjanje prikazanog sadržaja
 - Minimum najmanja vrijednost kontrole
 - Maximum najveća vrijednost kontrole
 - Increment korak vrijednosti
 - DecimalPlaces broj prikazanih decimala
 - ThousandSeparator prikaz oznake za tisućice
 - Value sadržana vrijednost
- Događaj ValueChanged

Timer

- ☐ Kontrola koja izaziva događaj u korisnički definiranim intervalima
- □ Svojstva
 - Interval vrijeme (ms) između 2 otkucaja, vrijednost mora biti >=1
 - broj sekundi proteklih između 2 otkucaja izračunava se kao Interval/1000
 - Interval = 100 mjeri desetinke, Interval = 10 mjeri stotinke
 - izraz 1000/Interval = broj manjih vremenskih jedinica u sekundi
 - Enabled true:pokrenut, false:zaustavljen
- Događaj
 - Tick otkucaj
- ☐ Primjer: ☐GUI \ Dodatak \ Timer

Zadaci za vježbu

Zadaci za vježbu

- □ Napraviti zaslonsku masku iz vlastitog problemskog područja
 - Ugraditi svojstva, postupke i obradu događaja, uključujući provjeru valjanosti podataka (validaciju).
 - Po potrebi napraviti vlastitu kontrolu (User control).
- Napraviti formu za uređivanje slike
 - Mogućnosti mijenjanja boje, svjetline, ...
 - Vrijednosti su mijenjaju uz pomoć NumericUpDown kontrole
 - Omogućiti spremanje promijenjene slike
- □ Doraditi formu Partner radio gumbima za različite postavke rastezanja slike.
- Napraviti formu za pogađanje države čija je zastava prikazana
 - Odabir u padajućem izborniku
 - Poruka o uspješnosti
 - Primjer GUI \ Dodatak \ Zastave
- Napraviti formu za unos artikla

FER \ Fertalj: Razvoj primijenjene programske potpore

- Artikl ima šifru, naziv, cijenu i sliku
- Validirati podatke prije "spremanja"

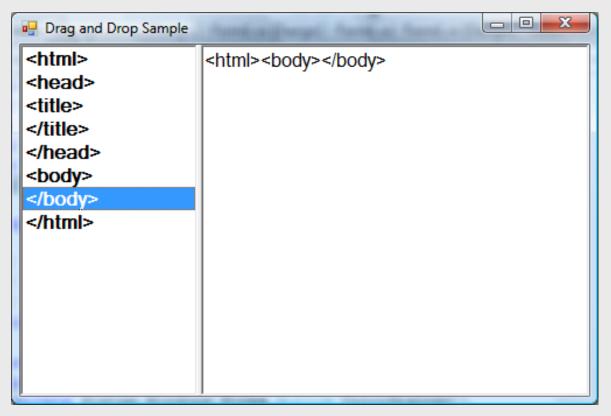

Kako napraviti drag & drop?

Napraviti formu kao na slici

- S lijeve strane nalazi lista html oznaka (tagova)
- S desne nalazi se TextBox u koji će se zapisati oznake koje se mišem dovuku i ispuste (drag&drop) iz liste s lijeva
- Primjer: GUI \ Dodatak \ Html

Automatizirano povlačenje i ispuštanje (1)

- □ Automatizirano povlačenje i ispuštanje (Drag&Drop)
- Podrazumijeva se postojanje dvije kontrole
 - izvor (drop source)
 - cilj (drop target)
- ☐ Cilj mora imati svojstvo
 - AllowDrop postavljeno na true
- □ Postupak kojim izvor inicira Drag&Drop opraciju
 - DoDragDrop(object data, DragDropEffects allowedEffects);
 - pri tome najavljuje dozvoljenu posljedicu

```
enum DragDropEffects {
  Copy, // Take a copy of the data
  Move, // Take ownership of the data
  Link, // Link to the data
  Scroll, // Scrolling is happening in the target
  All, // All of the above
  None, // Reject the data
```


Automatizirano povlačenje i ispuštanje (2)

- ☐ Događaji (object sender, DragEventArgs e)
 - DragEnter miš ulazi u područje cilja, koji dojavljuje da li prihvaća podatke
 - DragOver prolazak miša preko cilja
 - DragLeave miš napušta područje cilja
 - DragDrop podaci ispušteni na cilj
- ☐ Članovi razreda DragEventArgs
 - AllowedEffect učinci koje dozvoljava izvor
 - Data podaci koji se prenose
 - GetDataPresent postupak kojim se provjerava da li podaci odgovaraju željenom tipu
 - GetData postupak uzimanja podataka u željenom tipu
 - Effect postavljanje ili uzimanje učinka na cilju
 - KeyState oznaka da je pritisnuta neka od upravljačkih tipki
 - X, Y screen koordinate značke

Primjer višenitnog programa

Višenitnost

- ☐ Nit ili dretva (eng. *thread*)
 - Operacijski sustav razdvaja izvođenje aplikacija u procese
 - Jedan proces može imati više niti izvođenja
 - Niti su osnovne jedinice u kojima OS raspodjeljuje procesorsko vrijeme
 - Ime niti dolazi od 'thread of execution'.
- ☐ Višenitnost (*multithreading*)
 - Više niti može se izvoditi unutar jednog procesa
 - Višenitni program simulira istovremeno izvođenje različitih niti (pseudoparalelizam).
- □ Primjer:
 - poslužitelj (web, baze podataka), koji "istovremeno" obrađuje zahtjeve klijenata
- Prednost
 - Bolja iskoristivost procesorskog vremena, naročito kod programa sa sporim periferijama
- Nedostatak
 - Složenije programiranje, problem sinkronizacije niti

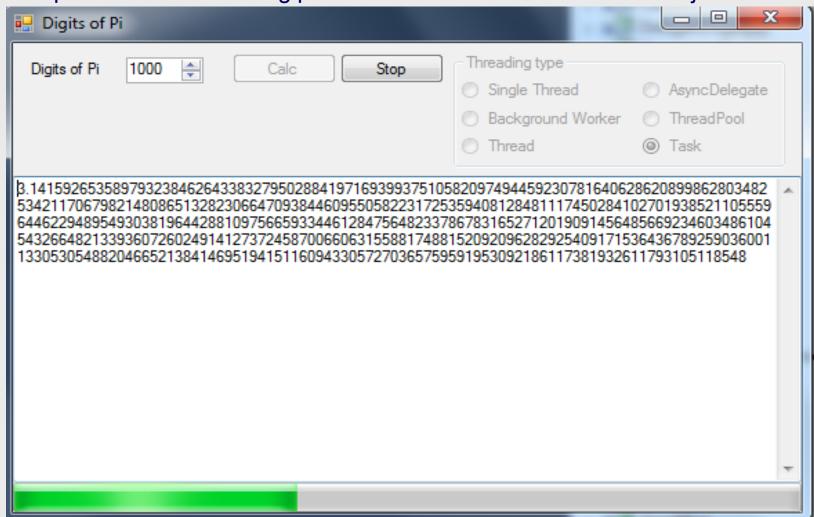

Višenitnost i paralelno programiranje u C#-u

- ☐ Asinkrono pozivanje postupaka
 - Svaki delegat ima mogućnost asinkronog poziva (BeginInvoke, EndInvoke)
- ☐ Kontrola BackgroundWorker
- Stavljanje postupka u postojeći red niti (razred ThreadPool)
- Stvaranje nove niti (razred Thread)
- ☐ TPL (eng. Task Parallel Library)
 - Stvaranje jednog ili više zadataka (razred *Task*)
 - Paralelno izvršavanje dijelova koda (razred Parallel)
 - Paralelni LINQ upiti (PLINQ)
- □ C# 5.0: korištenje asinkronih verzija postupaka (ako takve postoje za određenu namjenu) + async i await

Primjer višenitnog programa (1)

- Primjer GUI \ Dodatak \ RacunanjePI_ViseNacina
 - problem istovremenog prikaza rezultata i statusa za veći broj znamenki

Primjer višenitnog programa (2)

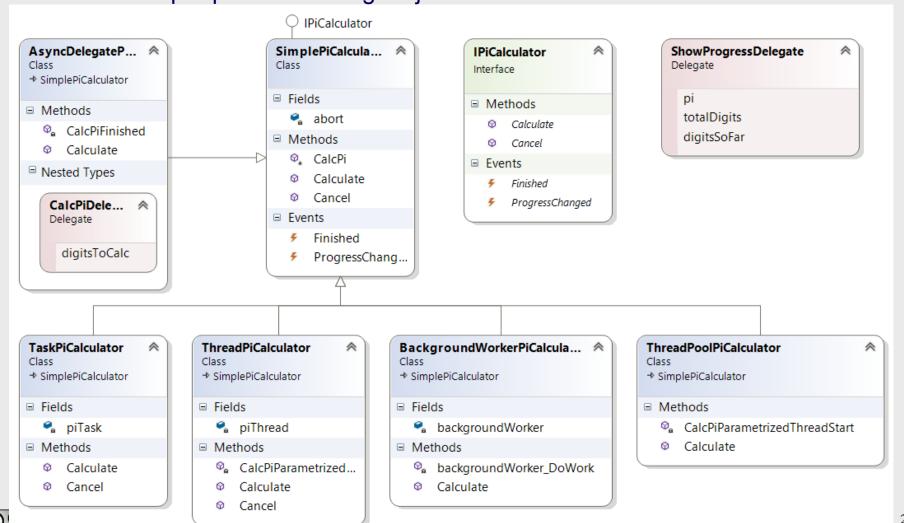
- □ Primjer GUI \ Dodatak \ RacunanjePi_ViseNacina \ SimplePiCalculator.cs
 - Postupak koji treba obaviti u pozadini

```
void CalcPi(int digits) {
  for (int i = 0; i < digits; i += 9) {
    //računanje sljedećih 9 decimala
    //prikaz trenutnog stanja podizanjem vlastitog događaja
    ProgressChanged(pi.ToString(), digits, i + digitCount); ...
    //provjera da li je dan zahtjev za prekid postupka
  //podizanje vlastitog događaja za kraj računanja
  Finished(this.GetType().Name);
```

- Za provjeru prekida postupka primjer koristi zastavicu (boolean varijabla)
- Od verzije .NET 4 umjesto zastavice koristi se struktura CancellationToken

Primjer višenitnog programa (3)

- Različiti načini pozivanja konkretnog postupka CalcPi
- Sve varijante implementiraju sučelje IPiCalculator
- Forma pretplaćena na događaje iz iPiCalculatora

Asinkroni poziv postupka

- □ Primjer ☐ GUI\Dodatak\RacunanjePi_ViseNacina\AsyncDelegatePiCalculator.cs
 - Definira se novi tip delegata prema obliku postojećeg postupka

```
private delegate void CalcPiDelegate(int digitsToCalc);
```

- Inicijalizira se delegat te se na njemu poziva postupak Beginlnvoke s parametrima
 - parametri postupka koji se poziva
 - postupak koji se želi pozvati po završetku izvođenja
 - objekt koji se želi prenijeti postupku koji će se izvršiti po završetku
- Postupak se odvija u posebnoj, pozadinskoj niti
- Po okončanju postupka dohvat (eventualnih) vrijednosti vrši se s *EndInvoke*

Kontrola BackgroundWorker

- □ Primjer ☐ GUI\Dodatak\RacunanjePi_ViseNacina\BackgroundWorkerPiCalculator.cs
 - Postupak RunWorkerAsync uzrokuje izvođenje koda pridruženog događaju DoWork u pozadinskoj niti
 - Niti se može poslati samo objekt dohvat se vrši preko svojstva Argument

- Ako je potrebno rezultat se može pospremiti u e.Result
- BackgroundWorker još definira događaje:
 - za kraj: RunWorkerCompleted s parametrom Result u koji se može pospremiti rezultat
 - za obradu događaja *ProgressChanged* inicira se pozivom postupka *ReportProgress*
 - Napomena: navedeni događaji nisu korišteni u ovom primjeru

Stavljanje postupka u red niti(CGUI\RacunanjePi)

- ☐ Primjer ☐ GUI\Dodatak\RacunanjePi\ThreadPoolPiCalculator.cs
 - Statički postupak QueueUserWorkItem u razredu ThreadPool
 - Potreban delegat tipa WaitCallback
 - WaitCallback je tip delegata kojem odgovara postupak koji prima jedan argument tipa object i ne vraća ništa.
 - Prilikom stavljanja postupka u red niti može se proslijediti samo jedan objekt

- Postupak započinje u trenutku kad postoji slobodna pozadinska nit
- Broj niti po procesu može se saznati s ThreadPool.GetMaxThreads i promijeniti s ThreadPool.SetMaxThreads

Stvaranje nove niti (GUI\RacunanjePi)

- □ Primjer ☐ GUI\Dodatak\RacunanjePi_ViseNacina\ThreadPiCalculator.cs
- ☐ Da bi se stvorila nova nit, treba instancirati objekt tipa *Thread*.
 - Konstruktor razreda Thread prima delegat tipa ThreadStart (void postupak bez argumenata) ili tipa ParametrizedThreadStart (void postupak s jednim argumentom tipa object)
- ☐ Stvorena nit pokreće se pozivom postupka *Start*
 - Pri pozivu se može poslati jedan objekt

```
private void CalcPiParametrizedThreadStart(object o) {
    CalcPi((int)o);
}
...
piThread = new Thread(CalcPiParametrizedThreadStart);
piThread.IsBackground = true;
piThread.Start(digitsToCalc);
```

- Ako svojstvo IsBackground nije postavljano na true novostvorena nit je glavna nit (eng. foreground thread)
- ☐ Program se izvršava sve dok postoji barem jedna glavna nit
- □ Pozadinske niti automatski završavaju završetkom programa

Stvaranje novog zadatka (GUI\RacunanjePi)

- □ Primjer ☐ GUI\Dodatak\RacunanjePi_ViseNacina\TaskPiCalculator.cs
- ☐ Koriste se razredi *Task* i/ili *Task<TResult>*
 - Predstavljaju postupke koji se odvijaju u pozadini a ne vraćaju vrijednosti odnosno vraćaju vrijednost tipa TResult
 - Konstruktor razreda *Task* očekuje
 - Delegat tipa Action ili Action<object>: void postupak bez argumenata ili s jednim argumentom tipa object
 - Konstruktor razreda *Task<TResult>* očekuje
 - Delegat tipa Func<TResult> ili Func<object, TResult> : postupak bez argumenata ili s jednim argumentom tipa object koji vraća objekt tipa TResult
 - Ostali (opcionalni) parametri konstruktora uključuju argument koji se prosljeđuje postupku te razred za signalizaciju otkazivanja zadatka
- Napomena:
 - Umjesto eksplicitno definiranih delegata uobičajeno je koristiti lamda izraze

```
piTask = new Task(() => CalcPi(digitsToCalc));
piTask.Start();
```


Pristup kontrolama korisničkog sučelja iz drugih niti

- □ Primjer GUI\Dodatak\RacunanjePi_ViseNacina
 - Promjena vrijednosti ili stanja kontrole u grafičkom sučelju treba biti izvršena iz niti koja je stvorila tu kontrolu
 - Svojstvo InvokeRequired vraća odgovor da li je pozivatelj na drugoj niti

```
public delegate void ShowProgressDelegate (string pi, int
                              totalDigits, int digitsSoFar);
void ShowProgress(string pi, int totalDigits, int digitsSoFar) {
   // da li je poziv došao izvan primarne niti
   if (this.InvokeRequired) {
      ShowProgressDelegate showProgress = ShowProgress;
      this.BeginInvoke(showProgress, pi, totalDigits,
                                      digitsSoFar);
   else{
       piTextBox.Text = pi;
       piProgressBar.Maximum = totalDigits;
       piProgressBar.Value = digitsSoFar;
```

Još malo o nitima ...

□ Postupci

- Statički postupak Sleep uzrokuje privremeno zaustavljanje izvršavanja niti iz koje je pozvana za navedeni broj milisekundi.
- Thread.Sleep(n)
- Thread.Suspend() privremeno zaustavlja izvršavanje niti
- Thread.Resume () ponovno pokreće privremeno zaustavljenu nit
- Thread.Abort() uzrokuje ThreadAbortException na niti na kojoj se izvrši, što uzrokuje završetak niti
 - Ne preporuča se koristiti Abort, već "obavijestiti" nit da je vrijeme za završetak
- Join () postupak kojim se u trenutnoj niti čeka na završetak niti na kojoj je pozvan postupak

■ Svojstva

- svojstvo Priority Postavljanje prioriteta pojedine niti
 - public ThreadPriority Priority{ get; set; }
- svojstvo ThreadState stanje niti
- Thread.CurrentThread reference na trenutnu nit

Prekidanje pozadinskih niti, provjera stanja i dohvat vrijednosti (1)

- □ Čak i ako postoje ugrađeni mehanizmi za otkazivanje pozadinskih postupaka, preporuka je koristiti CancellationToken i CancellationTokenSource
 - http://msdn.microsoft.com/en-us/library/vstudio/dd997364(v=vs.110).aspx
- ☐ Asinkrono pozivanje postupaka
 - Sučelje IAsyncResult kao rezultat poziva BeginInvoke
 - Svojstvo IsCompleted za provjeru stanja
 - Svojstvo AsyncWaitHandle za objekt tipa WaitHandle (mehanizam za čekanje na dijeljeni resurs)
 - Dohvat povratne vrijednosti pozivom postupka EndInvoke
 - Nema direktnog mehanizma za otkazivanje asiknronog poziva
- ☐ Kontrola BackgroundWorker
 - Svojstvo IsBusy za provjeru izvodi li se postupak
 - Dohvat povratne vrijednosti preko argumenta u događaju RunWorkerCompleted
 - Namjera prekidanja aktivnog postupka postupkom CancelAsync
 - Postupak može provjeravati vrijednost CancellationPending i sam dovršiti

Prekidanje pozadinskih niti, provjera stanja i dohvat vrijednosti (2)

- ☐ Niti u redu niti (razred *ThreadPool*)
 - Nema direktnih mehanizama provjere stanja, otkazivanja i dohvata vrijednosti
- Niti stvorene razredom *Thread*
 - Provjera stanja pomoću svojstva ThreadState
 - Čekanje na dovršetak postupkom Join
 - Nema direktnog mehanizma za dohvat povratne vrijednosti
 - Prekidanje niti može se izvesti postupkom Abort, ali se ne preporuča
- □ Niti stvorene pomoću zadataka (razred *Task*)
 - Provjera stanja pomoću svojstva Status
 - Čekanje na dovršetak postupkom Wait
 - Povratna vrijednost u svojstvu Result
 - Namjera prekidanja postupka se vrši pomoću objekta tipa CancellationToken predanog u konstruktoru
 - U kodu koji se izvršava za neki zadatak potrebno provjeriti da li je dan nalog za otkazivanje zadatka

